

Türkiye’de Sürdürülebilir Ambalaj Tasarıma Sahip Ürünlerin Tüketici Tarafından Talep Edilme Eğilimi

Özet

Kavramsal açıdan bakıldığında sürdürülebilirlik, dünyada hayatın var olmasını sağlayan doğal sistemlerin korunması ve iyileştirilmesiyle alakalıdır. Bu sistemlerin sürdürülebilir olabilmesinde insan nüfusu da önemli bir kriterdir. Dünya nüfusunun hızlı artışından dolayı kentler yeni olgu ve problemlerle karşılaşmaktadır. Şehirleşme ve endüstrileşme sürecinde kaynakların kontrolsüz kullanımı ve tüketimi sera etkisi ve ozon tabakası aşınımı gibi çevresel sorunlara yol açmaktadır. Bunun dışında kentlerdeki insan grupları arasındaki sosyal ve ekonomik farklar kentsel olanaklardan faydalanma açısından olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Sürdürülebilirlik kavramının temelinde bulunan çevresel, ekonomik ve sosyal öğeler ile ilgili hareketler gelecek nesiller de düşünülerek yapılmalıdır. Bu noktada, sürdürülebilirlik kavramı hayatımızda olan en küçük elemanlardan büyük yapılara kadar her noktada dikkat edilmesi gereken bir husustur. Ambalajlar tükettiğimiz her maddeyle birlikte ticaret ögesi olarak kullanılmaktadır ve bu noktada kaynak kullanımında ambalaj tüketiminde sürdürülebilir yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Japon ambalaj enstitüsüne göre (JPI, 2000), ambalajın temel görevi ürünün bozulmasına engel olmak, ürünü zararlardan korumak, dağıtım sürecindeki enerji maliyetini azaltıp onu mantıklı hale getirerek bilgi sağlamaktır. Birçok sorumlu kuruluş içindeki üretici ve tasarımcılar ambalajlarla ilgili sürdürülebilirlik noktasında sıkıntıların farkında olduğu için ürünlerin yaşam döngülerini dikkate almaktadırlar. Fakat, bu probleme katkıda bulunacak kişiler sadece tasarımcı ve üreticiler değildir. Sürdürülebilir gelişim için tüketicilerin de bu duruma katkıda bulunması gerekmektedir. Ambalaj teknolojisine yön veren tüketici hareketleri dağıtımdaki pazar bölünmeleri ve gelişimi çoğunlukla sürdürülebilirlik kavramıyla ters düşmektedir. Bununla birlikte, sürdürülebilir büyümenin sağlanmasında cevap bekleyen en büyük sorulardan biri; sürdürülebilir ambalaj tasarımı için tüketimsel düzeyde karar mekanizmaları nelerdir? Bu soru paralelinde çalışmadan amaçlanan, tüketicinin sürdürülebilir tasarıma gösterdiği önemi ve sürdürülebilir ambalaja sahip ürün satın alma eğiliminin araştırılması yanında sürdürülebilirlik, sürdürülebilir ambalaj tasarımı ve tüketici kavramları incelemektedir. Anahtar kelimeler: Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir ambalaj tasarımı, tüketici, tasarım